

Հաստատում եմ

Տնօրեն՝ Ս. Սահակյան

ՀԱՑԱՎԱՆԻ Հ. ՄԱՆՈՒԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

ԲՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

/ 5-րդ դաս. շաբ. 2 ժամ, տարեկան 68 ժ./

Ուսուցիչ՝ Ս. Հովհաննիսյան

2022-2023 ուստարի

5-րդ դասարան

Բնագիտություն

Շաբաթական 2 ժամ

Տարեկան 68 ժամ

Գրքի հեղինակներ՝ Գ. Պետրոսյան, Լ. Գրիգորյան, Ս.Ներսիսյան, Ա. Կարապետյան,

Ռ.սուլցիչ՝ Ա.Զովհաննիսյան

Ժամ	Կետ	Թեմա 1.Բնագիտության ուսումնասիրման առարկան
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Պատկերացում տալ բնական միջավայրի, նյութերի բազմազանության և կազմության, բնական միջավայրի ուսումնասիրման եղանակների մասին: Ընդլայնել գիտելիքները բնության ուսումնասիրության մեթոդների մասին: Իմանա և տարբերի չափման միավորները: Չարգացնել պարզագույն չափիչ սարքերից օգտվելու և չափումներ կատարելու հմտություններ:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնիի՞նչ է բնությունը: Իմանա, որ բնական միջավայրը բազմազան է: Կարողանա գործնականում կիրառել բնության ուսումնասիրման եղանակները: Տարբերի բնության ուսումնասիրման հիմնական մեթոդները: Կատարի պարզ դիտումներ /օրինակ բույսի աճը/:
1	1.1	Ինչ է բնությունը
1	1.2	Բնության ուսումնասիրման հիմնական եղանակները
Թեմա 2.Մարմիններ և նյութեր		
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Տարբերի ֆիզիկական և քիմիական երևույթներ: Իմանա ի՞նչ է զանգվածը: Իմանա, որ նյութը բնության մեջ հանդես է գալիս 3 վիճակով: Իմանա պարզ և բարդ նյութերը: Կարողանա տարբերել պինդ մարմինները լուծույթներից, մետաղները՝ ոչ մետաղներից:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Նյութերը կազմված են ավելի փոքրագույն մասնիկներից : Բնության մեջ հանդես եկող բոլոր նյութերը կազմված են քիմիական տարրերից, որոնք ունեն նշաններ: Քիմիական տարրերը հաճախ հանդես են գալիս քիմիական միացությունների տեսքով:

		<ul style="list-style-type: none"> • Բացատրի, որ նյութերն ունեն գանգված և խտություն և արտահայտի համապատասխան միավորներով / մգ, գ, կգ, ց, տ/: • Մեզ շրջապատող բոլոր մարմինները կազմված են տարբեր նյութերից, որոնք կարող են հանդես գալ տարբեր վիճակներում: • Կարողանա բերել օրինակներ ֆիզիկական և քիմիական երևույթներից: • Բերել մեկ նյութի օրինակ, որ հանդես է գալիս պինդ, հեղուկ և գազային վիճակով: • Տարբերի պարզ և բարդ նյութերը, բերել քիմիական տարրերի մի քանի օրինակներ: • Կարողանա գրել մի քանի տարրերի քիմիական բանաձևերը:
1	2.1	Մարմինները ու նյութերը մեր շրջապատում
1	2.2	Նյութերի երեք հիմնական վիճակները
1	2.3	Նյութի կազմությունը: Մոլեկուլներ և ատոմներ
1	2.4	Մետաղներ և ոչմետաղներ: Պարզ և բարդ նյութեր
1	2.5	Քիմիական նշան և բանաձև
1	2.6	Չանգված և խտություն
1	2.7	Մաքուր նյութեր և խառնուրդներ
1	2.8	Լուծույթներ
		Թեմայի ամփոփում
Թեմա 3. Տիեզերք:		
	Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչել երկրագունդը որպես Արեգակնային համակարգի մաս: • Իմանալ Երկրի տեղը Արեգակնային համակարգում: • Պատկերացնել Երկրի չափսերը մյուս մոլորակների համեմատ:
	Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ երկրագնդի վրա ընթացող երևույթների պատճառները: • Պատկերացնել Երկրի գնդաձևության և պտույտի հետևանքները: • Կիրառել քարտեզները նաև կյանքում: • Չնահատել գլոբուսից օգտվելու կարողությունը: • Կիրառել մասշտաբները նաև կյանքում:
1	3.1	Տիեզերք
1	3.2	Արեգակնային համակարգ: Արեգակ, մոլորակներ
1	3.3	Արեգակնային համակարգի այլ երկնային մարմիններ
1	3.4	Լուսին. շարժումը, չորս հիմնական փուլերը

1	3.5	Երկրի մոլորակ. ձևը, չափերը
1	3.6	Հատակագիծ և քարտեզ: Մասշտաբ: Պայմանական նշաններ
1	3.7	Երկրի պտույտը իր առանցքի և արեգակի շուրջը
1		Թեմայի ամփոփում

Թեմա 4. Քարոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել Երկրի ներքին կառուցվածքը և երկրակեղևը կազմող ապարները: Ներկայացնել երկրակեղևի կառուցվածքը և շարժումները: Ծանոթացնել Երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերին : Ծանոթացնել Երկրի մակերևույթը փոփոխող արտածին ուժերին: 	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Պատկերել Երկրագնդի ներքին կառուցվածքը: Դասակարգել երկրակեղևը կազմող ապարները: Տարանջատել ուղղաձիգ և հորիզոնական շարժումները: Վերլուծել երկրաշարժերի և հրաբուխների առաջացումը, կարողանալ պաշտպանվել դրանցից: Կիրառել գիտելիքը իր շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը բնորոշելու համար: Բացատրել ապարների հողմահարման պրոցեսը, Երկրի մակերևույթի տարբեր ձևերի ազդեցությունը մարդու տնտեսական գործունեության վրա: 	
1	4.1	Երկրի ներքին կառուցվածքը
1	4.2	Երկրակեղևի կառուցվածքը
1	4.3	Հրաբուխներ
1	4.4	Երկրաշարժեր
1	4.5	Երկրի մակերևույթը փոփոխող արտածին ուժերը
1	4.6	Հարթավայրեր և լեռներ
1	4.7	Երկրի ընդերքի և ցամաքի մակերևույթի պահպանությունը
1		Թեմայի ամփոփում

Թեմա 5. Ջրոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Ճանաչի և իմանա ջրոլորտը: Իմանա ջրոլորտի բաղադրիչները: Ջրոլորտում ջրի բաշխվածությունը: Կարևորի ջրոլորտի պահպանությունը: Իմանա օվկիանոսի ջրի ջերմության և աղիության բաշխվածությունը:
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Կարողանա բացատրել ջրի քիմիական և ֆիզիկական հատկությունները:

		<ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչել և տարբերակել ջրագրական օբյեկտները: • Ներկայացնել ջրուղրտի կազմը և կառուցվածքը: • Ջրուղրտի ճիշտ օգտագործումը և պահպանությունը: • Ջուրը բնությանմեջ: • Ջրի հատկությունները: • Բնութագրի ցամաքային ջրերը: • Կարևորի ջրուղրտի ճիշտ օգտագործումը և պահպանությունը:
1	5.1	Ջրուղրտ: Ջուրը բնության մեջ
1	5.2	Ջրի հատկությունները
1	5.3	Համաշխարհային օվկիանոս
1	5.4	Ջրի շարժումը Համաշխարհային օվկիանոսում
1	5.5	Գետեր
1	5.6	Լճեր
1	5.7	Ստորերկրյա ջրեր
1	5.8	Ճահիճներ
1	5.9	Սառցադաշտեր
1	5.10	Ջրուղրտի պահպանությունը և քաղցրահամ ջրի հիմնախնդիրը
1		Թեմայի ամփոփում
Թեմա 6. Մթնոլորտ		
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Պատկերացում տալ մթնոլորտի կազմի կառուցվածքի և երևույթների մասին: • Ներկայացնել մթնոլորտի տաքացումը: • Գնահատել մթնոլորտի դերը մարդու կյանքում:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Նկարագրել մթնոլորտի կազմն ու կառուցվածքը: • Կատարել օդի ջերմաստիճանի չափումներ: • Բացատրել օդի տաքացումը, մթնոլորտային ճնշումը և մթնոլորտի խոնավությունը: • Բնորոշել եղանակն ու կլիման, կլիմաստեղծ գործոնները, կլիմայի հիմնական տիպերը: • Բացատրել մթնոլորտի տեղումների նշանակությունը: • Գնահատել մթնոլորտային տեղումների դերը Երկրի համար:
1	6.1	Մթնոլորտի կազմը և կառուցվածքը
1	6.2	Մթնոլորտի տաքացումը: Օդի ջերմաստիճան
1	6.3	Մթնոլորտային ճնշում

1	6.4	Քամի
1	6.5	Քամու բնութագրիչները: Քամու ուժի օգտագործումը
1	6.6	Մթնոլորտի խոնավությունը: Մառախուղ և ամպեր
1	6.7	Մթնոլորտային տեղումներ
1	6.8	Եղանակ: Եղանակի կանխատեսումը
1	6.9	Կլիմա
1	6.10	Մթնոլորտի և կենդանի օրգանիզմների փոխազդեցությունը
1		Թեմայի ամփոփում

Թեմա 7. Կենսոլորտ

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> Ճանաչել կենսոլորտը: Իմանալ կազմը և կառուցվածքը: Իմանալ հատկանիշները: Ցույց տալ կենդանի օրգանիզմների միմյանց և շրջակա միջավայրի միջև եղած կապերը: Իմանալ բնական համակեցություններում օրգանիզմների ունեցած հարմարվածությունների մասին և կարողանա բնութագրել դրանք: 	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> Ներկայացնել կենսոլորտի կազմն ու կառուցվածքը: Բնորոշել կենդանի և անկենդան բնության կապը: Ճանաչի իր շրջապատում մեծ տարածում ունեցող բույսերի և կենդանիների տեսակները: Գաղափար ունենա սնկերի և բակտերիաների, ինչպես նաև կենսոլորտում նրանց՝ օրգանական կյուլթեր քայքայող դերի մասին: Իմանա բույսերի և կենդանիների տարբերությունները: Ներկայացնի հողածածկույթի, բուսական և կենդանական աշխարհների դերը կենսոլորտում: 	
1	7.1	Կենսոլորտը, նրա բաղադրիչները
1	7.2	Կենդանի օրգանիզմներին բնորոշ հատկությունները
1	7.3	Բույսերի կառուցվածքը և կենսագործունեությունը
1	7.4	Բույսերի բազմազանությունը և դերը կենսոլորտում
1	7.5	Կենդանիների կառուցվածքի և կենսագործունեության առանձնահատկությունները
1	7.6	Կենդանիների բազմազանությունը և դերը կենսոլորտում
1	7.7	Բակտերիաներ

1	7.8	Սևեր: Դրանց դերը կենսոլորտում
1	7.9	Հողը և կենդանի օրգանիզմները: Հողի կառուցվածքը
1	7.10	Բնական համակեցություններ
1	7.11	Օրգանիզմների հարմարվածությունը շրջակա միջավայրի պայմաններին
1		Թեմայի ամփոփում

Թեմա 8. Երկրագնդի ոլորտների փոխադարձ կապերը: Նյութերի և էներգիայի շրջապտույտը		
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայացնել բնության մեջ նյութի և էներգիայի շրջապտույտը: • Երկրի ոլորտների փոխադարձ կապերը: • Իմանա Երկրի ոլորտների փոխազդեցությունների արգասիքը:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Իմանա, որ երկրի ոլորտները փոխազդում և փոխանակում են նյութ ու էներգիա: • Բնության մեջ էներգիան անընդհատ փոխակերպվում է: • Երկրագնդում տեղի ունեցող գործընթացների էներգիայի աղբյուրը արեգակնային էներգիան է: • Բնական միջավայրը հավասարակշռված զարգանում է նյութի և էներգիայի շրջապտույտի շնորհիվ: • Նկարագրի բնության մեջ էներգիայի շրջապտույտի որևէ մեխանիզմ:
1	8.1	Երկրագնդի ոլորտների փոխադարձ կապերը
1	8.2	Նյութի և էներգիայի շրջապտույտը բնության մեջ